C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr. 4r-745/2025 Judecătoria Drochia, sediul Rîșcani
4-25016665-03-4r-29052025 Judecător: Ion Rabei

D E C I Z I E
în numele Legii

09 octombrie 2025 mun. Bălți

Colegiul Penal al Curții de Apel Nord
În componență:
Președintele completului, judecătorul Ghenadie Liulca
Judecători Aurelia Andronache și Ludmila Iarmaliuc

examinând în ordine de recurs, fără participarea părților, recursul avocatului Constantin Rusu în interesele contravenientului Herța Viorel declarat împotriva hotărârii Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 13 mai 2025 în cauza lui Herța Viorel, învinuit în comiterea contravenției prevăzute de art. 78[1] Cod contravențional

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ținând cont de argumentele recursului, materialele cauzei, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă :

Herța Viorel la data de 16 decembrie 2024, orele 2000, aflându-se la domiciliul său, situat în s. *****, raionul Rîșcani, a maltratat-o pe concubina sa, *****, astfel cauzându-i acesteia vătămări corporale, care conform raportului de constatare nr. 202427P0339 din 18 decembrie 2024, se califică ca neînsemnate.

Acțiunile lui Herța Viorel au fost încadrate în baza prevederilor art. 78[1] Cod contravențional - *violența în familie, adică maltratarea sau alte acțiuni violente, comise de un membru al familiei în privința unui alt membru al familiei, care au provocat vătămare neînsemnată a integrității corporale*.

În temeiul art. 395 Cod contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție din 05.02.2025 întocmit în privința lui Herța Viorel în baza art. 78[1] Cod contravențional a fost expediat în adresa Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani pentru examinare conform competenței, cu recomandarea aplicării în privința lui Herța Viorel a pedepsei sub formă de arest contravențional.

Fiind investită cu examinarea cauzei în fond, prin hotărârea Judecătoriei Drochia sediul Rîșcani din 13 mai 2025, Herța Viorel a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenției prevăzute la art. 78[1] Cod contravențional, fiindu-i stabilită sancțiunea sub formă de arest contravențional pe un termen de 15 zile, cu deținerea acestuia în Penitenciarul nr. 11 Bălți.

S-a dispus calcularea termenului arestului contravențional din momentul pronunțării hotărârii – 13.05.2025 ora 09:30.

Exercitarea căilor de atac:

Nefiind de acord cu hotărârea nominalizată, avocatul Constantin Rusu în interesele contravenientului Herța Viorel a declarat recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârii primei instanțe, anularea procesului-verbal cu privire la contravenție, cu încetarea procesului contravențional din lipsa faptului contravenției.

În motivarea recursului reiterându-se prevederile art. art. 5, 7, 381, 384, 392, 441 și 461 Cod contravențional s-a invocat încălcarea gravă a dreptului la apărare a lui Herța Viorel, or, acesta având careva deficiențe mentale vizibile urma în mod obligatoriu să fie însoțit de un apărător, fapt care a fost respectat în instanța de judecată.

Subsecvent, se indică că Herța Viorel în cadrul ședinței de judecată nu și-a recunoscut vina și a declarat că a avut o ceartă cu concubina sa *****, dar nu a aplicat în privința acesteia violența fizică.

Argumentele părților:

Potrivit prevederilor art. 471 alin. (1), (2) Cod contravențional, recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezența părților. (2) Instanța de recurs fixează data examinării recursului şi dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului de depunere a referinței.

Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului şi a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă până la data examinării recursului, părțile nu au înaintat referință asupra recursului declarat.

Aprecierea instanței de recurs:

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul penal conchide că, recursul este nefondat și urmează a fi respins, iar hotărârea primei instanțe, fiind una legală

și întemeiată, urmează a fi menținută fără modificări din următoarele considerente:

Conform prevederilor art.473 alin. (1) pct. 1) lit. c) Cod contravențional, după examinarea recursului, instanța de recurs respinge recursul și menține hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.

În motivarea acestei concluzii Colegiul reține că, potrivit prevederilor art.8 alin. (2) Cod contravențional, este supusă răspunderii contravenționale numai persoana care a săvîrşit cu intenție sau din imprudență o faptă prevăzută de legea contravențională.

În temeiul prevederilor art. 10 Cod contravențional, constituie contravenție fapta - acțiunea sau inacțiunea - ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decât infracțiunea, săvârşită cu vinovăție, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod şi este pasibilă de sancțiune contravențională.

În corespundere cu prevederile art.440 alin.(1) Cod contravențional, constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfăşurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existența contravenției, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere a dosarului, după caz, funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională din cadrul autorității din care face parte agentul constatator, în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare.

Conform prevederilor art.442 alin.(1) Cod contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui.

Calificarea faptei constituie stabilirea caracterului acesteia, încadrarea în textul de lege care o prevede şi o sancționează şi determinarea în fapta comisă a condițiilor cerute de norma de incriminare pentru existența acestei fapte.

În temeiul prevederilor art. 458 Cod contravențional, examinând cauza contravențională, instanța de judecată este obligată să determine: caracterul veridic al contravenției imputate, existenta cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei, vinovăția persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, existenta circumstanțelor atenuante şi/sau agravante, necesitatea sancționării şi, după caz, caracterul sancțiunii contravenționale.

Potrivit art. 460 Cod contravențional, instanța de judecată hotărăște asupra cauzei contravenționale, pronunțându-se prin hotărâre asupra aspectelor faptice şi juridice ale cauzei.

Prin prisma art. 425 alin. (1), (2), (3), (4) Cod contravențional, probele sînt elemente de fapt, dobîndite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței contravenției, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției şi la cunoașterea altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei. **(2)** În calitate de probe se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: procesul-verbal cu privire la contravenție, procesul-verbal de ridicare a obiectelor şi documentelor, procesul-verbal de percheziție, procesul-verbal privind cercetarea la fața locului, procesele-verbale privind alte acțiuni procesuale efectuate în conformitate cu prezentul cod, explicațiile persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, depozițiile victimei, ale martorilor, înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile, corpurile delicte, obiectele şi documentele ridicate, constatările tehnico-ştiinţifice şi medico-legale, raportul de expertiză. **(3)** Aprecierea probelor se face de persoana competentă să soluţioneze cauza contravențională, potrivit convingerii sale pe care şi-a format-o cercetând toate probele administrate în raport cu circumstanțele constatate ale cauzei şi călăuzindu-se de lege. **(4)** Nici o probă nu are valoare prestabilită.

Colegiul penal prin prisma prevederilor ce guvernează speța dedusă judecății reiterează că, scopul legii contravenționale constă în apărarea drepturilor şi libertăților legitime ale persoanei, apărarea proprietății, ordinii publice, a altor valori ocrotite de lege, în soluționarea cauzelor contravenționale, precum şi în prevenirea săvârșirii de noi contravenții.

Examinând recursul declarat de către recurent în prezenta cauză Colegiul penal consideră că, argumentele acestuia reprezintă un dezacord formal al soluției adoptate de către instanța de judecată și nu pot constitui temei de casare a acesteia, mai mult decât atât, prima instanța destul de clar și cert a explicat recurentului aprecierea cu care instanța de recurs este absolut solidară și nu se va expune repetat.

În contextul dat, Colegiul penal apreciază admisibile, concludente şi utile probele prezentate şi anexate de agentul constatator prin care se demonstrează vina lui Herța Viorel în comiterea contravenției prevăzute de art. 78^1 Cod contravențional, și anume: 1) cererea lui ***** din 17.12.2024; 2) raportul privind înregistrarea contravenției din 10.01.2025; 3) procesul-verbal de audiere a victimei ***** din 17.12.2024; 4) ordonanța privind dispunerea efectuării expertizei medico-legale din 17.12.2024; 5) procesul-verbal de audiere a martorului ***** din 26.12.2024; 6) raportul de constatare nr. 202427P0339 din 18.12.2024, potrivit căruia la examinarea cet. ***** s-a constatat o echimoză pe frunte, pe dreapta și echimoză cu același caracter pe coapsa stângă, care au apărut în urma acțiunii traumatice a unor corpuri dure-contondente, posibil în timpul și circumstanțelor indicate și se califică ca vătămări corporale neînsemnate; 7)

concluzia psihologului nr. 5 din 13.01.2025 potrivit căruia în rezultatul testării psihologice SCL 90 la ***** se identifică traumă psihologică care se manifestă prin stare emoțională sensibilă, povestește cu emoție în voce și lacrimi în ochi și are încordare a corpului. Stare de stres i-a agravat bolile cronice și are somn neliniștit, adeseori insomnie; concluzia psihologului nr. 11 din 13.01.2025 potrivit căruia în rezultatul testării psihologice SCL 90 la minorul Herța Viorel s-a identificat traumă psihologică, având frică de tatăl său pentru că acesta este agresiv, imprevizibil și amenințător; 8) procesul-verbal de audiere a persoanei în privința căruia a fost pornit procesul contravențional din 05.02.2025; 9) procesul-verbal cu privire la contravenție din 05.02.2025.

La fel, Colegiul penal din conținutul declarațiilor contravenientului Herța Viorel date în fața instanței de fond rezultă că ultimul nu neagă faptul că a avut un conflict cu victima *****, însă neagă faptul aplicării asupra acestea a violenței fizice, menționând că acesta a fost lovită de vacă.

Astfel, contrar declarațiilor contravenientului Herța Viorel, instanța de recurs remarcă că, aplicarea violenței fizice de către Herța Viorel asupra lui ***** se confirmă prin declarațiile părții vătămate, care coroborează cu concluziile raportului de constatare nr. 202427P0339 din 18.12.2024 și concluziile psihologului nr. 11 din 13.01.2025.

Indirect, vinovăția lui Herța Viorel se constată și prin concluzia psihologului nr. 11 din 13.01.2025 în rezultatul căruia psihologul a constat la minorul Herța Viorel o traumă psihologică, având frică de tatăl său pentru că acesta este agresiv, imprevizibil și amenințător.

Cât privește poziția contravenientului ***** de nerecunoaștere a celor încriminate, instanța de recurs o apreciază ca o metodă de apărare și un drept de a nu se auto incrimina, garantat de art. 377 Cod contravențional și art. 6 CEDO, or, contravenientul pe parcursul procesului contravențional nu poate fi urmărit pentru depunerea declarațiilor false sau refuzul de a face declarații și acest fapt nici nu poate fi calificat ca circumstanță agravantă la stabilirea pedepsei.

În continuarea acestui deziderat, planează aserțiunea că, în declarațiile persoanei acuzate de săvârșirea unei fapte ilicite mereu există un subiectivism firesc, fiind tentată să nu spună tot ce cunoaște sau să denatureze adevărul în interesul personal, astfel fiind necesare în mod obligatoriu probe suplimentare în susținerea declarațiilor acestuia, astfel, în cazul dat a avut loc fapta de violență în familie, fiind demonstrată vinovăția acestuia, iar partea apărării atât în instanța de fond nu a prezentat careva probe verosimile care să combată sau să argumentele cumva motivele recursului, prin ce se apreciază ca fiind declarativ.

Afirmațiile recurentului privind încălcarea la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție a dreptului la apărare a lui Herța Viorel, Colegiul penal

le apreciază ca fiind lipsite de suport juridic, or, din raționamentele art. 378 Cod contravențional se constată dreptul contravenientului de a fi asistat de un apărător (avocat), și nu constituie obligația corelativă a statului de a asigura contravenientul cu un avocat garantat de stat, drept de care Herța Viorel la etapa instrumentării cauzei contravenționale de către agentul constatator a refuzat, fapt confirmat prin semnătura acestuia la pct. 8 din procesul-verbal cu privire la contravenție.

Concomitent, Colegiul penal statuează obligația agentului constatator de a solicita desemnarea unui apărător în condițiile art.167 alin. (1^1) Cod de procedură penală, doar în situația reținerii persoanei, când contravenția comisă prevede sancţiunea arestului contravenţional, la caz, Herța Viorel la etapa constatării contravenției nu a fost reținut.

În continuare Colegiul penal, verificând chestiunea individualizării pedepsei aplicate în privința contravenientului a constatat că, instanța de fond a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 9, 41, 42 și 43 Cod contravențional, ținând cont de gravitatea contravenției săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele care atenuează ori agravează răspunderea contravențională, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 9 alin. (1) Cod contravențional, la aplicarea legii contravenționale se ține cont de caracterul şi de gradul prejudiciabil al contravenției, de persoana făptuitorului şi de circumstanțele atenuante ori agravante.

Din sensul prevederilor art. 32 alin. (1) Cod contravențional se reține că, sancțiunea contravențională este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare ce se aplică, în numele legii, persoanei care a săvârșit o contravenție.

Art.41 Cod contravențional stipulează că, sancțiunea contravențională se aplică în funcție de caracterul se de gradul prejudiciabil al contravenției, de caracteristica persoanei și de circumstanțele atenuante și agravante. Față de persoana a cărei vinovăție este dovedită se aplică o sancțiune echitabilă, în limitele și în conformitate cu dispozițiile prezentului cod.

Ca urmare, pedeapsa contravențională este echitabilă atunci când este capabilă de a contribui la realizarea scopului legii contravenționale, care constă în apărarea drepturilor şi libertăților legitime ale persoanei, apărarea proprietății, ordinii publice, a altor valori ocrotite de lege în soluționarea cauzelor contravenționale, precum şi în prevenirea săvârșirii de noi contravenții.

Legalitatea pedepsei impune instanței obligația de a stabili pedeapsa în limitele fixate în Partea Specială şi în strictă conformitate cu dispozițiile Părții Generale a Codului contravențional al RM.

Individualizarea pedepsei constă în obligația instanței de a stabili măsura pedepsei concrete contravenientului, necesară şi suficientă pentru realizarea scopurilor legii contravenționale şi a pedepsei.

După această clarificare instanța accentuează că, pedeapsa aplicată contravenientului trebuie să fie capabilă să restabilească echitatea socială şi să realizeze scopurile legii contravenționale, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului contravențional și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Limitele termenelor de pedeapsă prevăzute în partea specială sunt determinate de încadrarea juridică a faptei şi reflectă gravitatea contravenției săvârșite.

Gravitatea acesteia constă în modul şi mijloacele de săvârșire a faptei, de scopul urmărit, de împrejurările în care fapta a fost comisă, de urmările produse sau care s-ar fi putut produce.

Cuantumul pedepsei, în afară de gravitatea faptei săvârșite, se stabilește având în vedere persoana celui vinovat, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor contravenționale.

Pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

La caz Colegiul indică că, instanța de fond a apreciat corespunzător circumstanțele reale și personale ale contravenientului și a stabilit o pedeapsă echitabilă și proporțională faptelor comise.

În susținerea poziției sale instanța de recurs statuează că, la individualizarea categoriei și mărimii sancțiunii contravenționale instanța a ținut cont de personalitatea contravenientului Herța Viorel, care nu și-a recunoscut integral vina, de gravitatea faptelor comise, ceea ce indică că scopul pedepsei non privative de liberate nu a fost atins.

Distinct, Colegiul penal remarcă că pedeapsa respectivă se impune a fi luată și prin prisma respectării obligației pozitive a statului în temeiul art. 8 CEDO de a lua măsuri adecvate în vederea exercitării obligațiilor pozitive de a proteja victimele violenței în familie *(a se vedea Hotărârea CEDO din 28.05.2013 în Cauza Eremia şi alţii contra Moldovei (cererea nr. 3564/11) pct. 76).*

Mai mult ca atât, în Recomandarea sa Rec (2002)5 din 30 aprilie 2002 cu privire la ocrotirea femeilor împotriva violenței, Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei a afirmat, *inter alia*, că Statele membre ar trebui să introducă, dezvolte și/sau să îmbunătățească unde este necesar politicile naționale împotriva violenței bazate pe siguranță maximă și protecția victimelor, suport și asistență,

ajustarea legislației penale și civile, ridicarea conștiinței publice, instruirea pentru specialiștii care se confruntă cu violența împotriva femeilor și prevenirea acesteia. Comitetul de Miniștri a recomandat, în particular, că Statele membre ar trebui să sancționeze serios violența împotriva femeilor, cum ar fi violența sexuală și viol, abuzul de vulnerabilitatea victimelor însărcinate, lipsite de apărare, bolnave, cu dezabilități sau în dependență, la fel ca și sancționarea abuzului ținând cont de poziția agresorului. Recomandarea prevede, de asemenea, că Statele membre ar trebui să asigure ca toate victimele violenței să beneficieze de posibilitatea de a iniția proceduri, să introducă prevederi care să asigure inițierea procedurilor penale de partea procurorului, să încurajeze procurorii să privească violența împotriva femeilor ca un factor agravant sau decisiv la adoptarea soluției de a porni ori nu urmărirea penală într-un interes public, să asigure unde este necesar că măsurile sunt întreprinse eficient în vederea ocrotirii victimelor împotriva amenințărilor și eventualele acțiuni de răzbunare și să întreprindă măsuri specifice pentru a asigura ocrotirea drepturilor copiilor pe parcursul procedurilor. Cu privire la violența în familie, Comitetul de Miniștri a recomandat că Statele membre ar trebui să califice toate formele de violență în familie ca infracțiuni și să prevadă posibilitatea de a întreprinde măsuri în vederea, *inter alia*, de acordare a posibilității judecătorilor să adopte măsuri interimare cu scopul ocrotirii victimelor, să interzică făptașului de a contacta, comunica cu sau de a se apropia de victimă, să locuiască sau să intre în anumite locuri, să sancționeze toate încălcările a măsurilor impuse făptașului și să stabilească o procedură obligatorie de acționare pentru poliție, serviciile medicale și sociale.

În contextul circumstanțelor relevate supra, Colegiul concluzionează că la individualizarea pedepsei au fost respectate limitele de pedeapsă prevăzute la art. 78^1 Cod contravențional în coroborare cu art. art. 9, 41 și 42 Cod contravențional.

În consecință, Colegiul denotă că instanța de fond a pronunțat o hotărâre legală, întemeiată și motivată, iar în situația în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care infirmă/afirmă acuzația, precum și criteriile care au stat la individualizarea pedepsei, permițând părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de apel/recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță *(Hotărârea CtEDO Garcia Ruiz versus Spania).*

Generalizând, Colegiul penal consideră necesar de a respinge ca nefondat recursul avocatului Constantin Rusu în interesele contravenientului Herța Viorel și a menține hotărârea Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 13 mai 2025 fără modificări.

În conformitate cu prevederile art. 473 alin. (1) pct. 1) lit. c), art. 474 Cod contravențional, Colegiul penal, -

D E C I D E :

Recursul avocatului Constantin Rusu în interesele contravenientului Herța Viorel declarat împotriva hotărârii Judecătoriei Drochia sediul Rîșcani din 13 mai 2025, prin care Herța Viorel a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 78^1 Cod contravențional, se respinge ca nefondat, cu menținerea respectivei hotărâri fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului: **Judecător:** **Judecător:**